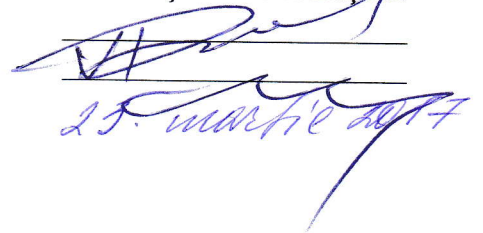

**INSPECTORATUL NAȚIONAL DE PROBAȘIUNE
al MINISTERULUI JUSTIȚIEI**

APROB:
Director interimar
al Inspectoratului Național de Probașiune

25. martie 2017

CURRICULUM
*pentru instruirea inițială
a consilierilor de probașiune*

CHIȘINĂU, 2017

I. PRELIMINARII

Reacția socială față de infracționalitate de-a lungul timpului a cunoscut câteva forme de manifestare, care s-au conturat ca modele distincte: represiv, preventiv și curativ. Toate aceste modele, combinate, astăzi au contribuit la formarea unor tendințe noi ale reacției sociale. Conform doctrinelor criminologice, o tendință nouă a reacției sociale o reprezintă tendința moderată.

Această nouă orientare abordează problematica prevenirii și combaterii criminalității, într-o manieră structurală, sistematică, apreciind că reducerea diferenței sociale, economice și culturale dintre indivizi este de natură să contribuie la o mai mare implicare a cetățenilor la soluționarea problemelor comunității din care fac parte.

O instituție relativ nouă care propagă ideea tendinței moderate o reprezintă Probațiunea.

Din punct de vedere etimologic, termenul *probațiune* provine din latinescul "*probatio*" - perioadă de încercare. Acei condamnați, care au demonstrat de-a lungul perioadei stabilite dorința de a se schimba, prin îndeplinirea condițiilor impuse, sunt iertați și eliberați.

În unele state probațiunea apare ca o sancțiune, ceea ce face ca aria și sfera de aplicare a activităților sale să fie limitate, astfel că în noua abordare a penalizării infractorilor, probațiunea este definită ca o modalitate de intervenție prin activități cu fundament socio-pedagogic, caracterizate printr-o combinație între asistență și consiliere psiho-socială și supraveghere. Ea este aplicată delicvenților selecționați în funcție de personalitatea lor criminologică, scopul principal fiind acela de a oferi subiectului posibilitatea de a-și modifica atitudinea față de viața în societate și de a se reintegra în mediul social, la libera sa dorință și fără riscul de a încălca din nou norma penală.

Probațiunea este una din instituțiile de justiție penală care dispune de strategii de intervenție în toate etapele procesului de justiție penală. Probațiunea este un complex de activități de evaluare, asistență, consiliere psihosocială și supraveghere în comunitate a persoanei în conflict cu legea penală (învinuit, inculpat, condamnat) cu scopul de a o reintegra în societate și proteja comunitatea de riscul recidivei. Diversitatea activităților de probațiune servesc unui dublu scop: protecția comunității prin monitorizare continuă a comportamentului infractorului și reintegrarea socială a acestuia. În planul serviciilor, probațiunea înglobează activități menite să sporească eficiența sistemului de justiție penală și să mărească importanța conceptului de individualizare a pedepsei penale.

Instituția probațiunii, se implementează în Republica Moldova prin proiecte-pilot de IRP care este un ONG, iar la nivel statal, se implementează odată cu crearea serviciului de probațiune, în 2007, cadrul normativ-juridic al probațiunii fiind definitivat prin Legea nr. 8-XVI din 14.02.2008 cu privire la probațiune. Un rol deosebit în implementarea probațiunii în revine consilierului de probațiune, care trebuie să-și îndeplinească atribuțiile în mod profesionist.

Cursul de instruire inițială este destinat persoanelor care nu au experiență profesională în domeniul probațiunii. Cursul își propune să contribuie la cunoașterea privind:

- definirea principiilor de bază și conceptului probațiunii;
- definirea noțiunilor și esenței probațiunii;
- determinarea rolului probațiunii în sistemul de drept;
- organizarea și funcționarea organelor de probațiune.;
- actele legislative și normative care reglementează activitatea de probațiune;
- actele legislative care reglementează activitatea funcționarului public;
- principiile normelor etice și deontologice care reglementează activitatea serviciului public

II. COMPETENȚE

Datorită cursului de instruire inițială consilierii de probațiune vor obține următoarele competențe:

- aplicarea în practică a prevederilor actelor normative;
- explicarea valorilor care stau la baza probațiunii și justificarea necesității probațiunii;
- formularea concluziilor privind perspectivele resocializării subiecților probațiunii;
- determinarea activităților care se organizează în procesul de executare a pedepselor nonprivative de libertate;
- determinarea obiectelor cu destinație socială persoanelor condamnate la muncă neremunerată în folosul comunității;
- relatarea procesului de evaluare;
- determinarea și relatarea actelor care se întocmesc în procesul de probațiune;
- identificarea procedurii de evaluare a necesităților subiectului probațiunii;
- descrierea particularităților de aplicare și punere în executare a muncii neremunerate în folosul comunității aplicată copiilor;
- în explicarea necesității întocmirii referatului prezentențial în privința minorilor/adulților;
- formularea scopului și obiectivelor programelor probaționale și instrumentelor specifice de lucru în activitatea de probațiune;
- respectarea reglementărilor interne referitor la activitatea de colaborare cu actorii comunitari;
- stabilirea parteneriatelor cu organizații publice sau private pentru a promova incluziunea socială a subiecților de probațiune;
- respectarea normelor de conduită în cadrul sistemului de probațiune;
- cunoașterea factorilor care pot crea situații de conflict în colectiv.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului modulului în totalitate consilierii de probațiune vor fi capabili să:

- definească noțiunile și esența probațiunii;
- definească principiile de bază și conceptul probațiunii;
- determine rolul probațiunii în sistemul de drept;
- relateze principiile probațiunii;
- cunoască organizarea și funcționarea organelor de probațiune;
- relateze apariția și evoluția instituției probațiunii în Republica Moldova;
- relateze avantajele probațiunii față de privațiune de libertate;
- să aplice corect procedura de evaluare;
- să evalueze perspectivele resocializării și a riscului de recidivă;
- să întocmească planul probațional;
- să evalueze impactul intervenției consilierului de probațiune în protecția și integrarea socială a copilului în conflict cu legea;
- să facă o descriere exactă a atitudinii (bănuitului, învinuitului, inculpatului) față de sentința sa pentru organul care a solicitat întocmirea referatului;
- să descrie programele probaționale;
- cunoască principiile eticii profesionale;
- înțeleagă necesitatea respectării normelor de conduită în cadrul sistemului;
- distingă factorii care pot crea situații de conflict în colectiv;
- cunoască atribuțiile profesionale ale consilierului de probațiune.
- cunoască drepturile și obligațiile funcționarului public, incompatibilitățile și restricțiile pentru funcția publică;

- cunoască datele cu caracter personal și datele cu caracter public;
- înțeleagă cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal.

• **IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI**

Denumirea disciplinei	Formator	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Bazele teoretice ale probațiunii. Organizarea și funcționarea organelor de probațiune	Vitalie Reniță	4	3	1	Răspunsuri verbale
Probațiune sentențială în comunitate, penitenciară și postpenitenciară	Popa Vladimir	4	3	1	Răspunsuri verbale/participare la dezbateri studii de caz
Resocializarea și reintegrarea socială	Popa Vladimir	4	3	1	Răspunsuri verbale/participare la dezbateri studii de caz
Organizarea procesului de evaluare a personalității și planificare. Evaluarea personalității, riscului de recidivă, motivației pentru schimbare	Mahu Iurie	4	3	1	Răspunsuri verbale/participare la dezbateri studii de caz
Monitorizarea pedepselor comunitare	Golubțov Ion	4	3	1	Răspunsuri verbale/participare la dezbateri studii de caz
Importanța și necesitatea implicării comunității în activitatea de probațiune	Mahu Iurie	2	2	-	-
Programe probaționale și instrumente specifice de lucru	Juvală Ala	2	2	-	-
Probațiunea juvenilă	Mărgărint Sergiu,	4	3	1	Răspunsuri verbale/participare la dezbateri studii de caz

Întocmirea referatului de evaluare psihosocială a bănuțitului/invinuitului/inculpatului	Mărgărint Sergiu,	4	3	1	Răspunsuri verbale/participare la dezbateri studii de caz
Deontologia profesională a consilierilor de probațiune	Reniță Vitalie	4	3	1	Răspunsuri verbale
Protecția datelor cu caracter personal a subiecților de probațiune	Reniță Vitalie	2	2	-	-
Reglementarea activității funcționarului public	Boghean Rodica	2	2	-	-
Tehnica aplicării Interviuului Motivațional	Bejenar Aneta	16	16	-	Răspunsuri verbale
Programul de reducere a abuzului de substanțe	Juvală Ala/ Crețu Maria	8	8	-	Răspunsuri verbale
Programul probațional de asistență psihosocială la etapa prezentențială	Juvală Ala/ Crețu Maria	8	8	-	Răspunsuri verbale
Programul 15	Juvală Ala/ Ceapa Ilona	8	8	-	Răspunsuri verbale

V. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
Tema: Bazele teoretice ale probațiunii. Organizarea și funcționarea organelor de probațiune		
<ul style="list-style-type: none"> • Noțiunea de probațiune. • Scopurile probațiunii. • Probațiunea în sistemul judiciar penal. • Principiile probațiunii. 	Curs-prelegere Proiector/laptop	Lectura surselor bibliografice

<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea activităților-pilot în domeniul probațiunii; • Instituționalizarea probațiunii în RM; • Tipurile de probațiune în RM; • Avantajele probațiunii față de privațiune de libertate; • Organizarea și funcționarea organelor de probațiune. 		<p>Ore practice: Studii de caz. Soluționarea de spețe</p>
<p>Tema: Probațiune sentențială în comunitate, penitenciară și postpenitenciară</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și analiza noțiunilor de probațiune sentențială în comunitate, penitenciară și postpenitenciară; • Analiza scopului, esenței, principiilor probațiunii sentențiale în comunitate, penitenciare și postpenitenciare; • Atribuțiile consilierului de probațiune în instituția penitenciară; • Etapele programul de pregătire către eliberare; • Metodele și formele actuale de supraveghere; • Asistența și consilierea subiecților probațiunii; • Prevederile contractului de acordare a asistenței psihosociale și instrumentul de reglementare juridică; • Realizarea obiectivelor contractuale de către consilierul de probațiune. 	<p>Seminare. Studiu de caz Tabla flipchart. Tehnica de calcul</p>	<p>Lectura surselor bibliografice</p> <p>Ore practice: Studii de caz. Soluționarea de spețe</p>
<p>Tema: Resocializarea și reintegrarea socială</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Conceptul și noțiunea de supraveghere. • Supravegherea obligațiilor stabilite de instanța de judecată și de legislație. • Controlul comportamentului subiecților probațiunii. • Supravegherea persoanelor eliberate înainte de termen de pedeapsă. • Monitorizarea măsurilor planificate. 	<p>Curs-prelegere Proiector/laptop</p>	<p>Lectura surselor bibliografice</p> <p>Ore practice: Studii de caz. Soluționarea de spețe</p>
<p>Tema: Organizarea procesului de evaluare a personalității și planificare. Evaluarea personalității, riscului de recidivă, motivației pentru schimbare</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Primul interviu. • Ancheta de evaluare psihosocială. Metode de evaluare a perspectivelor de resocializare și reintegrare socială și a riscului de recidivă • Evaluarea necesităților psihosociale. 	<p>Seminare. Studiu de caz Tabla flipchart. Tehnica de calcul</p>	<p>Lectura surselor bibliografice</p> <p>Ore practice: Studii de caz. Soluționarea de</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea rețelei sociale. 		spețe
Tema: Monitorizarea pedepselor comunitare		
<ul style="list-style-type: none"> • Rolul organului de probațiune în procesul de executare pedepselor nonprevasive. • Termeni de asigurarea executare munci neremunerate în folosul comunității. • Delimitarea principiilor de bază ale pedepselor comunitare. • Acțiunile consilierului de probațiune în procedura de executarea pedepsei. • Stabilirea competențelor instituțiilor, actorilor comunitar în procedura de executare a MNFC. • Procedura de stabilirea obiectelor cu destinație socială. 	Seminare. Studiu de caz Tabla flipchart. Tehnica de calcul	Lectura surselor bibliografice Ore practice: Studii de caz. Soluționarea de spețe
Tema: Importanța și necesitatea implicării comunității în activitatea de probațiune		
<ul style="list-style-type: none"> • Rolul instituției probațiunii la nivel de comunitate • Implicarea comunității în resocializarea și reintegrarea subiecților probațiunii. 	Curs-prelegere Proiector/laptop	Lectura surselor bibliografice
Tema: Programe probaționale și instrumente specifice de lucru		
<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea desfășurată a programelor: program de lucru cu minorii cu un comportament agresiv, delincent; program de dezvoltare a inteligenței emoționale; program vocațional; program de reducere a riscului de recidivă; programe de corecție a comportamentului. • Prezentarea activităților și exercițiilor aplicate la elaborarea și derularea de programe de resocializare și corecție a comportamentului. 	Curs-prelegere Proiector/laptop	Lectura surselor bibliografice
Tema: Probațiunea juvenilă		
<ul style="list-style-type: none"> • Definirea conceptului de probațiune juvenilă • Procesul de evaluare psihosocială a minorilor • Dimensiuni ale evaluării • Particularitățile aplicării pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității față de copiii în conflict cu legea; 	Curs-prelegere Proiector/laptop	Lectura surselor bibliografice Ore practice: Studii de caz. Soluționarea de spețe
Tema: Întocmirea referatului de evaluare psihosocială a bănuțului/învinițului/inculpatului		

<ul style="list-style-type: none"> • Definirea conceptului de probațiune prezentențial; • Evaluarea riscului comiterii de infracțiuni; • Metode și tehnici aplicate în procesul evaluare psihosociale a minorului, • Procesul de evaluare a factorilor dinamici. 	<p>Curs-prelegere Proiector/laptop</p>	<p>Lectura surselor bibliografice</p> <p>Ore practice: Studii de caz. Soluționarea de spețe</p>
<p>Tema: Deontologia profesională a consilierilor de probațiune</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Valori, principii și competențe profesionale în probațiune. • Respectarea diversității și a nediscriminării. • Standarde de etică profesională ale consilierului de probațiune. • Standardele de etică organizațională. • Conduita în relațiile cu colegii și în afara orelor de program. • Restricții și sancțiuni pentru încălcarea eticii profesionale. 	<p>Curs-prelegere Proiector/laptop</p>	<p>Lectura surselor bibliografice.</p> <p>Ore practice: Studii de caz. Soluționarea de spețe</p>
<p>Tema: Protecția datelor cu caracter personal a subiecților de probațiune</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Scopul prelucrării, categorii de date cu caracter personal prelucrate; • Locația și descrierea sistemului de evidență; • Durata de stocare; • Drepturile angajaților și persoanelor vizate; • Măsurile de protecție a datelor cu caracter personal prelucrate în sistemul de evidență; • Controlul securității datelor cu caracter personal în Birourile de probațiune; • Răspunderea pentru încălcarea legislației privind datele cu caracter personal. 	<p>Curs-prelegere Proiector/laptop</p>	<p>Lectura surselor bibliografice</p>
<p>Tema: Reglementarea activității funcționarului public</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Încadrarea în serviciul public; • Perioada de probă pentru funcționarul public debutant; • Garanțiile sociale; • Dezvoltarea profesională a funcționarilor publici • Salarizarea funcționarilor publici 	<p>Seminare. Studiu de caz. Tabla flipchart.</p>	<p>Lectura surselor bibliografice.</p>
<p>Tema: Tehnica aplicării Interviului Motivațional</p>		

<ul style="list-style-type: none"> • Principiile Interviuului Motivațional; • Metodele Interviuului Motivațional; • Strategii de depășire a rezistențelor; • Importanța Interviuului Motivațional 	Curs-prelegere Proiector/laptop Discuții	Lectura surselor bibliografice.
Tema: Programul de reducere a abuzului de substanțe		
<p>Programul de reducere a abuzului de substanțe constă din trei sesiuni de bază și una sau mai multe sesiuni adăugătoare. Înainte de sesiuni este necesară desfășurarea unei presesiuni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • În cadrul Sesiunii 1, consilierul împreună cu persoana în cauză discută o situație în care persoana a utilizat substanțe, aplicând metodologia de creștere a auto-eficacității. • În Sesiunea 2 este explorată de o manieră mai generală atitudinea persoanei față de schimbare. • În cadrul Sesiunii 3 se utilizează metodologia de creștere a autoeficacității și este analizată o situație în care persoana ar fi putut utiliza substanțe însă a ales să se abțină. <p>După finalizarea sesiunilor de bază, urmează a fi realizată una sau mai multe sesiuni adăugătoare. Scopul acestora este de a aborda problemele și provocările actuale care au fost scoase la iveală pe parcursul sesiunilor de bază.</p>	Curs-prelegere Proiector/laptop Discuții	Lectura surselor bibliografice.
Tema: Programul probațional de asistență psihosocială la etapa prezentențială		
<ul style="list-style-type: none"> • Concepte de bază; • Necesitatea elaborării proiectului de asistență psiho-socială la etapa prezentențială; • Obiectivele proiectului de asistență psiho-socială la etapa prezentențială; • Metode și tehnici utilizate în asistența psiho-socială la etapa prezentențială; • Etapele asistenței psiho-sociale la etapa prezentențială; • Relațiile de parteneriat în procesul de asistență psiho-socială la etapa prezentențială 	Curs-prelegere Proiector/laptop Discuții	Lectura surselor bibliografice.
Tema: Programul 15		

<ul style="list-style-type: none"> • Programul „15” reprezintă o tehnologie modernă și eficientă de lucru în grup cu adolescenții și părinții acestora sau reprezentanții legale, în grija cărora se află copiii. Scopul programului este de a îmbunătăți calitatea vieții și profilaxia bolilor cu impact social (HIV/SIDA, alcoolismul, narcomania, fumatul) în cadrul comunității. 	<p>Curs-prelegere Proiector/laptop</p>	<p>Lectura surselor bibliografice.</p>
--	--	--

VII. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuu prin:

- participarea audienților în cadrul orelor practice;
- realizarea activităților individuale;
- participare la dezbateri/studii de caz.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

- 1) Codul Penal al Republicii Moldova din 18.04.2002, Monitorul Oficial, nr. 72-74 din 14.04.2009;
- 2) Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova din 14.03.2003, Monitorul Oficial, nr.104-110 din 07.06.03;
- 3) Codul de executare al Republicii Moldova din 24.12.2004, Monitorul Oficial, nr. 214-220 din 05.11.2010;
- 4) Legea cu privire la probațiune nr.8 din 14.02.08, Monitorul Oficial, nr.103-105 din 13.06.08;
- 5) Legea cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție nr. 297 din 24.02.99, Monitorul Oficial, nr. 39-41 din 22.04.99;
- 6) Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, Monitorul Oficial, nr. 32-35 din 09.03.2007;
- 7) Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04.07.2008, Monitorul Oficial nr. 230-232 din 23.12.2008;
- 8) Legea privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici nr. 48 din 22.03.2012, Monitorul Oficial nr. 63 din 31.03.3012;
- 9) Regulamentul privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 827 din 10.09.2010, Monitorul Oficial, nr. 166-168 din 14.09.2010); 7.
- 10) Hotărârea de Guvern nr.210 din 21.03.2013 cu privire la aprobarea Codului de etică al consilierului de probațiune, Publicat la 29.03.2013 în Monitorul Oficial Nr. 64-68 art Nr : 264;
- 11) Hotărârea Guvernului nr. 331 din 28.05.2012 privind salarizarea funcționarilor publici;
- 12) Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1643 din 31.12.2003, Monitorul Oficial, nr. 16-18 din 23.01.2004);

- 13) Instrucțiunea cu privire la activitatea de probațiune sentințială și postpenitenciară în privința condamnaților adulți și minori, aprobată prin ordinul nr. 168 din 30 decembrie 2013.
- 14) Instrucțiunea cu privire la activitățile de punere în aplicare a pedepsei penale și sancțiunii contravenționale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității aprobată prin ordinul INP din 2012.

Reglementări internaționale:

- 15) Convenția europeană cu privire la supravegherea condamnaților condiționali sau infractori eliberați condiționat;
- 16) Regulile minimale ale Națiunilor Unite pentru elaborarea unor măsuri neprivative de libertate (Regulile de la Tokyo) 45-110 din anul 1990, Cea de-a 68-a ședință plenară, 14 decembrie 1990;
- 17) Principiile Națiunilor Unite pentru prevenirea delincvenței juvenile (Principiile de la Riyadh), Rezoluția 45/112 14 decembrie 1998, (a 68-a Sesiune Plenară);
- 18) Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de Miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a vice-miniștrilor;
- 19) Recomandarea (2000) 22 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre privind îmbunătățirea aplicării normelor europene cu privire la sancțiunile și măsurile comunitare, adoptată de Comitetul de Miniștri pe 29 noiembrie 2000 la a 731-a întâlnire a vice-miniștrilor;
- 20) Recomandarea Rec (2003) 22 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre privind liberarea condiționată (parole), adoptată la 24 septembrie 2003 la cea de-a 853-a întrunire a vice-miniștrilor;
- 21) Recomandarea CM/Rec (2010) 1 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre cu privire la Regulile de Probațiune ale Consiliului Europei, adoptată de către Comitetul de Miniștri la 20 ianuarie 2010, la cea de-a 1075-a adunare a vice-miniștrilor.

Jurisprudență/Practica judiciară:

- 22) Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.6 din 14 noiembrie 2008 cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal;
- 23) Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.39 din 22 noiembrie 2004 cu privire la practica judiciară în cauzele penale privind minorii (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2005, nr.7, pag.6);
- 24) Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.16 din 31 mai 2004 cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale, (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2004, nr.6, pag.22).

Literatură didactică și științifică:

- 25) Dolea I., Zaharia V., Revista de științe penale, supliment 2007, Culegere de acte naționale și internaționale în domeniul penal, volumul I, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2007;
- 26) Ciobanu V., Rotaru V., Zaharia V., Dolea I., Justiția Juvenilă; Instituția probațiunii în sistemul de drept al Republicii Moldova; Medierea penală. PNUD Moldova, Institutul

- Național al Justiției. - Ch. : ELAN POLIGRAF S.R.L., 2009 – (Seria: Suporturi de curs). – Cartea a 11-a. – 296 p.
- 27) Zaharia V., Popa Vl., Popa V., Astrahan L., Ghidul consilierului de probațiune, - Ch.: Tipogr. „Bons Offices” S.R.L., 2009, 220 p. ;
 - 28) Zaharia V., Popa V., Rotaru V., Martin D., Beldiga C. Alternative la detenție. Raport de evaluare. - Ch. : „Helmax-Exim” SRL, 2009, 184 p. ;
 - 29) Dolea I., Zaharia V., Rotaru V., Popa V., Probațiunea în Republica Moldova. Raport de monitorizare. - Ch.: Tipogr. „Bons Offices” S.R.L., 2011, 100 p. ;
 - 30) Dolea I., Zaharia V., Ardeleanu D., Cepraga I., Șarban S., Capacități și abilități de reintegrare socială a deținuților. Cercetare sociologică. - Institutul de Reforme Penale – Ch. : „Bons Offices” SRL, 2009, 56 p. ;
 - 31) Zaharia V., Pistrinciuc V., Racu A., Raport de monitorizare și evaluare a activității de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție. - Ch. : „Cu drag” SRL, 2009, 36 p. ;
 - 32) Zaharia V., Harconiță N., Popa V., Ghid de implicare comunitară în activitatea de probațiune în privința minorilor. - Ch.: „Bons Offices” S.R.L., 2010, 68 p.;
 - 33) Anton M. Van Kalmthout, Reintegrarea socială și supravegherea infractorilor în opt țări europene, Craiova, 2004;
 - 34) Durnescu I., Manualul consilierului de reintegrare socială și supraveghere, Craiova, 2001;
 - 35) <http://www.irp.md/probatiune.php>;
 - 36) <http://www.justice.gov.md>;
 - 37) <http://www.cepprobation.org/>.